

ST. OLAV

FRAM · FRAM

KRISTMENN

KONGSMENN

FRAM · FRAM

Påskenummer
18. MARS 1948
60. Årgang
Nummer 11 - 12

PB

VÅRE KIRKER på søn- og helligdager

PASKEGUDSTJENESTER I OSLO

St. Olavs kirke, Akersvegen 1.

Palmesøndag:

Kl. 7, 8.15, 9.45: Stille messe.
Kl. 11: Palmevigsel og høymesse.
Kl. 19: Fastepreken.

Skjærtorsdag:

Kl. 7 og 8 utdeles den hl. kommunion.
Kl. 9: Pontifikalmesse med vigsel av de hellige oljer og felleskommunion.
Kl. 19: Tilbedelse («hellig time»).
Hele dagen tilbedelse av Alterets hl. sakrament.

Langfredag:

Kl. 11: Pontifikalsorgegudstjeneste m. preken.

Kl. 19: Korsveiandakt.

Påskelørdag:

Kl. 7.30: Vigsel av påskelyset og døpevannet.

Kl. 9: Høymesse med kommunion.

1. påskedag:

Kl. 7: Sangmesse m. preken og felleskommunion for ungdommen.

Kl. 8.15: Stille messe.

Kl. 9.45: Stille messe m. engelsk preken.

Kl. 11: Pontifikalmesse m. preken av Hs. Hv. Biskopen.

Kl. 19: Påskevesper.

2. påskedag:

Kl. 7, 8.15, 9.45: Stille messe.

Kl. 11: Sangmesse m. preken.

Hvite søndag:

Kl. 7: Stille messe.

Kl. 9: Sangmesse m. barnas første hl. kommunion.

Kl. 11: Sangmesse m. preken.

Kl. 19: Festandakt m. barnas innvielse til Vår Frue.

St. Halvards kirke, Urtegt. 29.

Palmesøndag:

Kl. 8: Stille messe.

Kl. 10.30: Palmevigsel og prosesjon.

Deretter høymesse.

Kl. 7: Andakt.

Skjærtorsdag:

Kl. 8: Høymesse med kort preken og menighetens påskekommunion.

Kl. 19: Hellig time.

Langfredag:

Kl. 10.30: Sorgegudstjeneste med preken.

Kl. 19: Korsveiandakt.

Påskelørdag:

Kl. 7.30: Vigsel av påskelyset og døpevannet. Deretter kl. 8.45 høymesse.

1. påskedag:

Kl. 8: Sangmesse med kort preken.

Kl. 10.30: Høymesse med preken.

Kl. 17: Festandakt.

2. påskedag:

Kl. 8: Stille messe.

Kl. 10.30: Høymesse med preken og sakramental velsignelse. Ingen aftenandakt.

St. Dominikus kirke, Neubergetgt. 15.

Palmesøndag:

Kl. 8.15: Stille messe.

Kl. 10.30: Høymesse med palmevigsel.

Kl. 18: Kompletorium og sakramentsandakt.

Onsdag kl. 19: Tenebræ.

Skjærtorsdag:

Kl. 8.30: Høymesse med kommunion.

Kl. 18: Sakramentsandakt og Tenebræ.

Langfredag:

Kl. 10.30: Præsanktifikatmesse med preken.

Kl. 18: Korsveiandakt og Tenebræ.

Påskelørdag:

Kl. 8.30: Vigsel av påskelyset, deretter høymesse.

1. påskedag:

Kl. 8.15: Stille messe.

Kl. 10.30: Høymesse.

Kl. 18: Kompletorium og sakramentsandakt.

2. påskedag som på alm. søndager.

Grefsen kapell, Glads veg 23.

Palmesøndag, 1. påskedag, 2. påskedag: Alle dager kl. 9.30: Sangmesse m. preken.

Jesu Hjerter kapell, Nyv. 17, Stabekk.

Palmesøndag:

Kl. 9.05: Stille messe.

Kl. 10.45: Palmevigsel og palmeutdeling.

Kl. 17.15: Andakt.

Skjærtorsdag:

Kl. 7.45: Høymesse med menighetens påskekommunion.

Kl. 17.45: Hellig time.

Langfredag:

Kl. 9.45: Sorgegudstjeneste.

Kl. 17.45: Korsveiandakt.

Påskelørdag:

Kl. 6.45: Vigsel av påskelyset og døpevannet. Deretter ca. kl. 8.30 høy messe.

1. påskedag:

Kl. 9.05: Sangmesse med preken.

Kl. 10.45: Høymesse med preken.

Kl. 17.45: Andakt.

2. påskedag:

Kl. 9.45: Høymesse med preken. Deretter andakt. (Ingen fromesse.)

Hvite søndag:

Kl. 9.05: Sangmesse med barnas 1ste kommunion.

Kl. 10.45: Sangmesse.

Kl. 17.45: Andakt.

Vår Frue Villas kapell, Montebello.

Prestegården, tlf. 55 81 21.

Kl. 9: Høymesse. Kl. 16.30: Aft.gudstj.

ARENDALE:

St. Franciskus kirke, Tyholmen.

Soknepresten, tlf. 2209.

Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.45: Høymesse.

BERGEN:

St. Paul kirke, Christiesgt. 16.

Soknepresten, tlf. 15 410.

Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

DRAMMEN:

St. Laurentius kirke, Cappelens gt. 1.

Soknepresten, tlf. 2019.

Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

FREDRIKSTAD:

St. Birgitta kirke.

Soknepresten, tlf. 1438.

Kl. 8.15: Ottemesse. Kl. 10.30: Høgm.

HALDEN:

St. Peter kirke, Kr. V.s pl. 1

Soknepresten, tlf. 1168.

Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

Kl. 19: Aftengudstjeneste.

HAMAR:

St. Torfinn kirke, Torvg. 113.

Soknepresten, tlf. 1751.

Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

Kl. 18: Aftengudstjeneste.

HAUGESUND:

St. Josef kirke, Haraldsgt.

Soknepresten, tlf. 3195.

Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 11: Høymesse.

Kl. 18: Aftengudstjeneste.

HØNEFOSS:

St. Theresia kirke, Vesterntangen.

Soknepresten, tlf. 266.

Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

KRISTIANSAND S.:

St. Ansgar kirke, Kirkegt. 3.

Soknepresten, tlf. 4225.

Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

PORSGRUNN:

Vor Frue kirke, Sverresgt.

Soknepresten, tlf. 644.

Kl. 8: Fromesse. Kl. 11: Høymesse.

Kl. 19: Aftengudstjeneste.

STAVANGER:

St. Svithun kirke, Dronningsgt. 8.

Soknepresten, tlf. 25 534.

Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

Aftengudstjeneste.

SYLLING:

St. Hallvard kapell.

Presteboligen, tlf. 9028.

Kl. 10.30: Høymesse. Aftengudstj.

TØNSBERG:

St. Olavs kapell.

Soknepresten, tlf. 2238.

Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

Liturgisk kalender:

SØNDAG 21. MARS: Palmesøndag. Ep. 2. Mos. 15, 27; 16, 1—7. Ev. Mt. Mandag, tirsdag, onsdag og skjærtorsdag: Dagens messer. Langfredag: Præsanktifikatmesse. Påskelørdag: Dagens messe med forutgående profetier og litanier.

SØNDAG 28. MARS: 1. påskedag. Ep. 1. Kor. 5, 7—8. Ev. Mark. 16, 1—7. Mandag: 2. påskedag. Ep. Ap. gj. 10, 37—43. Luk. 24, 13—35. Tirsdag, onsdag, torsdag og fredag: Oktavdager for påskefesten. Lørdag før Hvitesøndag: Egen messe.

SØNDAG 4. APRIL: Hvitesøndag.

ST. OLAV

KATOLSK UKEBLAD

Redaktør:

Dr. theol. I. Hansteen Knudsen.

Telefon 42 37 43. Akersv. 5, Oslo.

DE GODE GJERNINGER

AV SIGRID UNDSSET

Dagens messe i fastetiden slutter alltid med en egen bøn efter slutningsbønnen, «super Populum» — for folket. Det begynner med bønnen på askeonsdag:

Herre, se nådig ned til dem som bøyer sig for din majestet, så at de som har mettet sig med den guddommelige gave må alltid næreres ved Himmelsens hjelp.»

Det er to tanker som går igjen hele tiden i fasteliturgen: Vi forsøker å gjøre noe selv for å takke Gud, men vi kan ingen ting gjøre uten Hans hjelp. Uten Guds nåde kan vi ingen gode gjerninger gjøre, men vi skal gjøre gode gjerninger, fordi vi har fått nåde for å gjøre dem. Det er som i lignelsen om de betrodde pengesummer: vi skal bruke de betrodde talentene sån at når den dagen kommer, da vi blir kallt bort fra dette livet, tør vi si til Gud, Herre, jeg har i det minste forsøkt å bruke det du betrodde mig så det kunde kaste av sig sånne renter som du venter at vi skal bringe dig. Ikke at vi skal hovmode os av noe vi har gjort, eller bli selvgode, — det gjelder å huske at vi er ingen ting i os selv. Alt vi er og alt vi har er blitt gitt os av Gud, «uten Ham kan vi intet gjøre».

Stikk i strid mot Jesu ord, som sier en hel del om hvad vi skal gjøre, og at selv om vi ikke gjør noe positivt ondt så er det syndig nokk å la være å gjøre godt, — hvis vi graver ned vårt talent selv om vi leverer det tilbake uten å ha underslått noe eller sølt bort noe på egoistiske formål, — forkastet de fleste av de sekter som opstod i reformationstiden «gjerningshelligheten». Noen av predikantene forklarte, at hvis et menneske virkelig er blitt frelst og er blitt Guds barn kan det simpelthen ikke gjøre andet end det som er rett og godt. En liten smule psykologisk innsikt burde ha vært nokk til å si dem at det er nok desverre ikke så vel: selv om vi blir Hans barn er vi ikke Guds reverunger, — Han behandler os som voksne barn og gir os så stor frihet til å rå os selv, om det så skulde føre til at vi sviker Ham, så vi har vel noen hver oplevet at vi ønsker, Han hadde grepet inn og hindret os i å gjøre både ett og annet som vi dengang vilde for enhver pris — og siden angret på. Og det er jo godt og vel at Gud tar imot sit barn som angrende kommer og bekjenner, «Far, jeg har syndet mot Himmelen og mot dig». Det gjør bare ikke ugjort noe av det som den fortapte sønnen bedrev da han ruset iver og syndet og dummet sig ut, — oftest kan han ikke engang rette op det onde han har brakt over andre mennesker. Foruten at disse fortapte barna som kommer hjem og blir tatt imot med åpne armer av faren, kledd op og bespist og festet med musikk og dans, de skaffer alltid de bra barna som har vært hjemme og arbeidet bare for fars gård bestandig en forargelse på halsen. Det er usunn, likefrem farlig for disse solide og gode kristne sjeler, og den bra sønnen er da et menneske han og, stakkar, skjont vi har lett for å glemme det

når vi leser lignelsen. Ja, det er min mening, — en grunn mellem mange andre til at vi skulde forsøke å unngå sånne utflukter ut i synd og tilbake igjen til anger og bod er nettop hensynet til våre mest respektable og stødige søstre og brødre i Herren. Det er vi som gjør dem vondt, når vi frister dem til sladderaktighet og dømmesyke, ikke de som gjør os vondt ved å snakke om os.

Denne forakten for «verkhellighet» hos ikke-katholske kristne førte jo efterhvert til en reaktion som gikk til den motsatte ytterlighet. «Vårherre er en rimelig kar.» Nå skal en ha levet hele sit liv i et svært idyllisk åndelig Trangvik for å kunne tenke sig at Vår Herre er «rimelig», efter menneskelige begreper om rimelighet. Guds godhet er svimlende forskjellig fra vår godmodighet. Et godt hjerte, en åpen, vennsæl natur er en god Guds gave til mennesker som dermed får en skjøn lykkemulighet, — ofte ser det ut som de fikk det til løn for foreldrenes og forfedrenes trofasthet mot Gud. Men hvordan naturlig menneskelig godhet ytrer sig i det levende livet, det er for en stor del betinget av tidens moralbegreper og de lokale forhold. En god og gudfryktig engelsk puritaner i Nordamerika kunde godt drive slavehandel på Afrika, smugling og fusk i handel og vandel med hedninger og kjettere, snyte moderlandet for toll og avgifter, — han var ikke noen hykler for det: han forsøkte å leve efter de lovene som han mente han fant i Bibelen, først og fremst Moseloven, han gjorde rett og skjel mot alle innen sit eget samfunn, offret summer på bedre skolevesen i kolonien, opdrog sine barn til å bli det han mente med gode kristne og skydde alt han hollt for synd, især slike synder som en soler bort tid og penger på. Selv har jeg kjent folk som kallte sig vakte og mente det ærlig og redelig når de sa at de var kristne og elsket Jesus. Likevel omgikkes de med sin nestes navn og rykte på en måte som gjorde mig syk av ekkelhet, også da jeg var så langt som mulig fra å være kristen. Det var bare det at jeg var opdradd i et miljø hvor sladder og insinuationer ble regnet for enslags sjelelige grisemanerer. «Hvor bra folk går, der er Guds veier», — men hvordan veiene falder kommer an på hvadfor guder de bra folkene tror på. Og selv blandt de ikke-kristne folkene hvor en må si at de bra menneskenes vei er en vakker vei, under høy himmel, i fornuftens klare solskin og det edle sindelags friske luft, — der viser det sig at griskhet og grusomhet, herskesyke og likegyldighet for andre menneskers ve og vel trives like bra, for ikke der heller er det mere end en liten del av folket som går den gode veien, — bare de som Gud har skjenket de rikeste naturlige gaver. Kunde en rent menneskelig moral skape et idealsamfunn burde China ha blitt det, for der er Konfucius og Mencius blitt anerkjent som folkets lærefedre i to tusen fem hundre år. Konfucius' tro på at forstand og hjertelag, ansvarsfølelse, beskjedenhet overfor de usynlige makter som styrer verden og trofasthet i alle forhold

SIMON FRÅ KYRENE

Herre, eg takkar Deg,
av di Du gav meg lov
te bera krossen Din
ein liten mole veg.

Eg kom frå marki heim,
Då såg eg Deg
midt i ein fjøld med folk,
som hua, og som skreik:
«Krossfest! Krossfest!»

Jesus!
Eg høyrde namnet Ditt.
Eg høyrde og, at Du var dømd
av rådet i Jerusalem
fyr uppreist og fyr brot
mot Mose log.

Dei hødde Deg
og hydde Deg til blodet rann.
Dei sette
ein klungerkrans som krana på Ditt hovud
og lagde krossen på Deg,
den tunge krossen, som Du skulde bera
til Golgata.

Slik såg eg Deg,
Du var so trøytt, so bleik;
og eg — eg vende meg ifrå.
Då snåva Du med eitt og fall!
Dei truga meg
te gjeva Deg ei hand.

— So bar eg krossen din
ein liten mole veg.
Det var mi eigi skuld eg bar
og einast den,
og trass i det var byrði tung som bly
fyr meg;
men same stundi kveiktest det ein ny
og ovsterk kjensle djupt i hugen min.
Eg såg, at Du var utan skuld,
og hjarta mitt vart fyllt av tru
og elsk til Deg.

For Du,
Du bar jo krossen fram
til Golgata,
og det, Du bar,
var all den skuldi, som i verdi var
frå fyrste syndefallet og til no
og all den skuld, som kjem
til domedag.

So gjekk Du vegen fram
til Golgata
og gav Deg sjølv i bot fyr oss.

Herre, eg takkar Deg,
av di Du gav meg lov
te bera krossen Din
ein liten mole veg.

Torolf Hals Andersen.

---

mellem mennesker er nokk til å skape et lykkelig rike, er vel det vakreste livssyn som mennesker har kunnet forme av sig selv. Den som fortviler over vår natur og påstår at vi er så fordervet av synden så det finns ikke spor igjen av det Guds billedet vi ble skapt i, vil ha godt av å lese Konfucius. Den som lettsindig tror at det står i vår egen makt, ved opdragelse og opplysning og idealisme, uten åpenbaring og nåde, å gjøre det beste vi har drømt om til virkelighet, han bør lese Chinas historie. «Hedningene har også loven i sine hjerter», — og ingen steder stod den skrevet så klart som i hjertene til de edle kinesiske vismenn. Det var ikke nokk til å frelse China fra det onde.

For det er ikke sannt at de gode gjerninger frelser

verden, sån som vi nå hører det forkynnt fra alle kanter, hvor menneskene er forferdet over den avgrunn av ondskap som vi har sett åpne sig for våre øyne. Den katholske Kirke har aldrig lært det, — den lærer at hverken verden eller vi selv blir frelst uten våre gode gjerninger. Men det er i høy grad en annen tale.

Bønnen Super Populum torsdag efter første søndag i fasten lyder slik:

Herre, vi ber dig, opplys våre hjerter med din klarhets lys, for at vi må kunne se hvad vi bør gjøre, og få kraft til å gjøre hvad rett er. Ved Vår Herre Jesus Kristus . . .

Det er en bøn som det er bra å be hver dag i året.
Sigrud Undset.

Paven har advart mot sosialisering av næringslivet

Etter det engelske tidsskrift «The Month».

Ved cand. phil. Borghild Gundersen

I.

I kampen som nå foregår for og imot sosialiseringen av vårt næringsliv, kan det være av interesse å se hva paven har uttalt om denne sak.

Både Leo XIII og Pius XII har hevdet at retten til privat eiendom hører med til en rettferdig økonomisk og sosial ordning. Den kristne samvittighet må fordømme som urettferdig enhver sosial ordning som enten uttrykkelig fornektet den naturlige rett til privat eiendom, eller som i praksis hindrer samfunnets medlemmer fra denne retten. Personlig strev og foretaksomhet blir stimulert hvis flid og dyktighet blir lønnet med adgang til privat eiendom. Da blir det enkelte menneske sikret den uavhengighet som trenges for å kunne oppfyllede moralske plikter Gud personlig pålegger det.

Dette er imidlertid bare en del av den katolske lære om eiendomsretten. Retten til privat eiendom blir naturlig moderert av det faktum at mennesket er et sosialt vesen.

For å unngå misforståelser har pave Pius XI i *Quadragesimo Anno* insistert sterkt på at den private eiendomsrett har en sosial likeså vel som en individuell side: Dens naturlige hensikt i Guds plan er ikke bare å gjøre eiere i stand til å sørge for seg selv og sine, men også å gagne samfunnet som helhet. Derfor er det statens plikt å sørge for at den private eiendomsrett ikke skader samfunnet som helhet. Skulle dette være tilfelle, har staten både plikt og rett til å revidere eiendomsretten i samsvar med tidens sosiale krav slik at det gir flest mulige fordeler til samfunnets medlemmer både som individer og som helhet.

Disse prinsipper er stadig blitt gjentatt av Pius XII, f. eks. i kringkastingstalen pinsedag 1941. Her uttalte paven at den private eiendomsrett må reguleres av den offentlige myndighet på en slik måte at den kan oppnå sin naturlige hensikt: å utbre og å øke velstanden blant samfunnets medlemmer.

I sin kringkastingstale julen 1942 kom Pius XII igjen inn på lovene om eiendomsrett. Han sa: «Lovene (staten) regulerer privateiendommen med kan forandre seg og tillate en mer eller mindre innskrenket bruk av den; men dersom de skal bidra til sosial fred, må de verne arbeideren mot økonomisk avhengighet og trelldom uforsonlige med hans rettigheter som person.

Enten denne trelldom mere blir et maktbud fra privatkapitalen eller ved staten, blir resultatene de samme. Ja, trykket fra en stat som dominerer alt og regulerer hele det offentlige og private liv, til og med ved å tvinge seg inn på de områder som angår idéer, meninger og samvittigheten, kan medføre frihetstap med enda alvorligere følger. Noe erfaringen viser.»

Det er tydelig at paven sikter til de totalitære systemer.

Også i sin kringkastingstale 1. sept. 1944 tok Pius XII avstand fra et hvert sosialt system som ikke regner med den private eiendomsrett. Men han fordømte samtidig også den form for kapitalisme som innrømmer «kapi-

talistene» en uinnskrenket rett til å gjøre hva de vil med eiendommen sin uten å bry seg om samfunnets vel. Paven rettet sitt angrep mot tre former for den slags misbruk av eiendomsretten i det moderne samfunn: 1) den overdrevne konsentrasjon av økonomiske goder som fører til at det blir praktisk talt umulig for arbeideren å bli selv-eier; 2) den gradvise utsletting av små og mellomstore eiendommer; 3) den økonomiske og politiske makt som bygger på umåtelig rikdom, som fører med seg at en mengde mennesker ikke kan skaffe seg trygge livsvilkår og derfor synker ned til et tilvære hvor der ikke mere er plass for ting av åndens verden. Der er all frihet forsvunnet, fordi kampen for det daglige brød setter alle andre hensyn til side. Selv om Pius XII fordømmer utbytningen av arbeiderne og den profittmentalitet som storkapitalismen har skapt, tror han ikke at problemet kan løses ved nasjonalisering. Likevekten mellom kapital og arbeid blir ikke gjenopprettet ved at produksjonsmidlene blir nasjonalisert.

Eiendomsretten kan selvfølgelig misbrukes likesom andre naturlige rettigheter. Men dette rettferdiggjør ikke at den blir avskaffet. Den private eiendomsrett har krav på samfunnets anerkjennelse. Den er en sosial institusjon. Men som enhver annen institusjon, må den tillempe seg de skiftende sosiale og økonomiske vilkår slik at den samtidig fremmer både individets og samfunnets velstand.

II.

Alle sosiale og menneskelige institusjoner er underkastet forandringes lov selv om disse forandringer slett ikke alltid er identisk med forbedringer.

Og selv om en institusjon blir modifisert, kan den allikevel bevare sin vesentlige natur. Eiendomsretten er en slik institusjon hvis opprinnelige natur ikke kan utslettes men hvis tidsbestemte forhold kan modifiseres. I *Quadragesimo Anno* (§ 48) sier Pius den XI at det er meget nødvendig å få definert eiendomsrettens natur og de grenser som samfunnslivet skal ha lov til å pålegge utøvingen.

På dette punkt har Pius XII ført sin forgjengers verk videre. I sin kringkastingstale 1. sept. 1944 sa han at det sosiale og det økonomiske liv i fremtiden ikke kunne utvikle seg normalt og med fullt effektivitet hvis det ikke respekterte og beskyttet privat eiendom.

Grunnen til at paven prinsipielt stiller seg avgjort fordømmende til den nasjonalisering som blir gjennomført, er at staten er en farligere kapitalist enn den enkelte og lett skaper både økonomisk og politisk tyranni. Imidlertid innrømmer han fordelene av at enkelte spesielle industrigrener blir nasjonalisert hvis de er av den natur at de kan misbrukes av menn som bare tenker på profitten. Det er f. eks. gagnlig at rustningsindustrien og enkelte beslektede industrigrener kommer under offentlig kontroll. Men han hevder at ekspropriasjon av privat eiendom skal erstattes, og den er det siste våpen en stat bør gripe til. Ekspropriasjon bør kun benyttes når

En legende om gjenfinningen av korset

Hentet fra *Legenda Aurea* av den salige Jacob av Voragine

Om legendesamlingen *Legenda Aurea*, se innledningen til julelegenden, *St. Olav*, 20. des. 1947.

Etter at Kristus var blitt korsfestet og fart til himlen, ble det vidunderlige treet han hadde hengt på, gravd ned der på Kalvarieberget. Der ble det liggende i mer enn to hundre år under jorddekket. Slik gikk det til at Helena fant det, — hun som var mor til keiseren Konstantin.

Barbarer i hopetall kom helt til Donau-elven for å legge romernes land under seg. Da rykket keiser Konstantin mot dem, men biet med hæren sin ved elvebredden. — Barbarerhæren vokste imidlertid, og da de forserte elven, ble Konstantin ikke lite angst, og laget seg på å kjempe mot dem dagen etter.

Da hendte det at han nattetid ble vekket av en engel som bød ham se opp. Han så opp, og hva fikk han se? Jo, et lysende kors på himmelen, og med gullbokstaver

sto der skrevet på det: IN SIGNO HOC CONFIDE ET VINCES. Det er: Tro og håp på dette tegnet, og du vil seire.

Oppmuntret av synet lot Konstantin lage et kors som liknet det han hadde sett, og brakte det til hærfolket sitt. Da han stormet løs på fienden, grep disse til flukt i en fei. Men mange av dem måtte bøte med livet.

Etterpå samlet Konstantin alle overprestene som var ved templene og spurte om noen kjente guden som førte slikt et merke. Svaret lød på at det visste de ikke. Men da kom noen av de kristne til, og de kunne fortelle vidt og bredt om alt det store og dydfulle ved dette korstegnet som de holdt for hellig.

Konstantin trodde på dem og fattet også tro til den Kristus de hadde sitt navn etter. Og ikke gikk det lang tid før han lot seg døpe av pave Eusebius i Rom, eller — etter hva andre sier — av biskopen i Cesarea. Her tales altså ikke om den Konstantin som ble døpt av den hellige pave Sylvester, men om faren Konstans.¹⁾

---

det økonomiske liv er kommet slik ut av likevekt ved unormal pengekonsentrasjon at det er det eneste middel til å opprette en bedre fordeling av privat eiendom.

Ekspropriasjonen bør altså ikke nyttes som et middel til oppheving, men til en ny og retferdigere fordeling av privat eiendom.

Paven har også fordømt statskapitalismen (pinsedag 1943) fordi den gjør arbeiderne til deler av en uhyre arbeidsmaskin og således reduserer det menneskelige element i samfunnsorganismen.

Betydningen av det rent menneskelige i statens funksjon er blitt understreket av paven når han sier: hva de enkelte mennesker kan gjøre for seg selv og av egne krefter, skulle ikke bli tatt fra dem og overført til samfunnet (1946).

Hvor tydelig paven har uttalt seg mot sosialisering, kan kanskje best ses av de ord han brukte da han talte på en kongress for italienske arbeidere i Rom (mars 1946). Der talen gjaldt demokratiseringen av det økonomiske liv sa han at «dette er truet både av monopoler og økonomisk despotisme fra anonym konsentrasjon av privatkapital og av den enorme styrken hos organiserte masser som lett bruker sin makt på urettferdig vis og som krenker andres rettigheter».

Pius XII gjentok advarslene mot overdreven nasjonalisering i et brev av 10. juli 1946 Han skrev: «Istedetfor å gjøre livet og arbeidet mindre mekanisk innebærer nasjonaliseringen, selv når den er moralsk forsvarlig, snarere den motsatte fare.»

Det er også en annen moralsk faktor som gjør at nasjonalisering må bli et av de siste midler staten har til sin rådighet når andre og mindre radikale midler har mistet sin effektivitet: Generelt har staten større

forutsetninger for å kunne øve moralsk kontroll av et lands næringsliv når den selv ikke er direkte implisert og interessert i økonomiske foretagender. (Sammenlign vårt eget vinmonopol!)

Selv når nasjonalisering er moralsk forsvarlig og nødvendig, har den allikevel den store ulempen at både arbeidere og funksjonærer kommer til å føle seg mer som numre enn personer. Personligheten mister sin betydning, ja kan helt bli slettet ut. Det hjelper ikke at arbeiderne føler seg overbevist om at fabrikken, gruve eller jernbanen tilhører nasjonen, for de får snart føle at de har en arbeidsgiver som heter Staten, en uhåndgripelig og upersonlig virkelighet som ikke bare har økonomisk makt, men også politisk makt. Arbeiderne blir til en viss grad mobilisert til kamp for denne staten.

Når nasjonaliseringen ikke er avgrenset til noen få industrier men omfatter alle produksjonsmidler, får vi den statskapitalisme som er et vesentlig trekk ved et totalitært styresett. Statsdirigeringen av en nasjons økonomiske liv er forutsetningen for statsdirigeringen av hele samfunnslivet, innbefattet samvittighetsaker, religion, oppdragelse og rettsvesen. Dette er den nye absolutisme, som er meget mere omfattende enn den gamle som innskrenket seg til politisk despotisme. I den sosiale rettferds navn går hele folket over fra den økonomiske og liberalistiske kapitalismes treldom til et dobbelt slaveri som er både økonomisk og politisk. Dette stats-tyranni henger nå som en stadig trussel over de demokratiske stater, og de som tror på demokratiet, bør vite at den katolske Kirke er dens forbunds-felle i motstanden mot totalitære styreformere enten disse kommer fra høyre eller venstre fløy.

Etterat den Konstantin som hadde seiret under korsmerket var død, sendte sønnen hans som da var blitt keiser, sin mor Helena til Jerusalem for å søke opp dette hellige korset.

Kirkehistorien forteller imidlertid om seiren til Konstantin på en annen måte. Den sier at en tyrann ved navn Massensius ville underlegge seg Romerriket, og at Konstantin som ville verge det, rykket fram til en elv for å ta kampen opp med Massensius.²⁾ Men denne Massensius var en slu og listig kar: Han laget en bru av båter som var skipet slik at alle som satte foten sin på brua, var redningsløst forlatt. Mens Konstantin stadig hevet blikket mot himlen og ba Gud hjelpe til, fikk han øye på et gyldent tegn i korsform borte i øst. Engler som med ett sto ved siden hans, sa da: «Under dette merke vil du seire.» Konstantin ble meget glad, og sikker på seiren gjorde han korsets tegn på pannen, plantet korsmerket i bannerne sine og førte selv et gullkors i høyre hånd. Han bad til Gud at hånden han bar det hellige symbolet i, ikke måtte bli flekket med romerblod, men at seiren kunne vinnes uten blodspille. Da han så nærmet seg elven, kom Massensius ham i møte med noen få håndfaste menn. Da skjedde det at Massensius glemte — og Gud minnet ham ikke om det — at brua jo var slik laget at Konstantin skulle lures i døden. Han selv var den første til å entre flåten, — han trådte feil og druknet. Da stilte alle folkene hans med en gang seg under Konstantins befaling. Det må nok sies at Konstantin ikke straks tok mot kristendommen fullt ut, for han nølte med å la seg døpe. Men ikke lenge etter fikk han i et syn se de hellige martyrer Peter og Paul — slik står det i legenden om ham — og da lot han seg døpe av St. Sylvester og ble samtidig rensset for spedalskhet.³⁾ Og siden han nå trodde fullt og åpenlyst lot han moren dra til Jerusalem for å søke opp Frelserens hellige kors.

Vel framme i Jerusalem lot Helena de klokeste blant jødene i provinsen kalle til seg. De engstelige jødemenn spurte seg hva i all verden keiserinnen ville dem? Da sa en av dem — Judas het han forresten: «Jeg vet det nok. Hun vil vite hvor Kristi kors er å finne. Men ta dere i vare for å røpe noe, for vær sikker at når korset blir funnet, faller vår lov. Jeg forsikrer dere at Zaccheus, min farfar, forutsa det til Simon, min far, og far sa det til meg like før han døde. Slik sa han det: «Hør her, sønn min: dersom noen kommer og søker etter Kristi kors: fram med det! Heller det enn at det skal bli fart hårdhendt med det og bli ødelagt. Men vit at fra den stunden av er det ikke lenger jødefolket som hersker, men de som tilber den korsfestede. For han er Guds sønn.» Jeg spurte da: «O far, hvis forfedrene våre var så sikre på at han var Guds sønn, hvorfor korsfestet de ham?» Og han svarte meg: «Gud vet at jeg aldri kom sammen med dem til råds. Tvertimot motsa jeg ofte det de gjorde. Fordi han (Kristus) tok avstand fra deres offermissferd, lot de ham spikre til korset. Men han sto opp den tredje dagen og fór siden til himlen. Det sto alle apostlene hans og så på. Og bror din Stefanus trodde på ham, og ble han stenet til døde av de dumme jøder av den grunn. Derfor, sønn min, ta deg i vare for å krenke ham og disiplene hans.»

Da sa jødene til Judas: «Vi har aldri før hørt det som du sa nå. Hør, du må ikke si til dronningen hvor korset er, om hun spør deg.»

Dronning Helenas drom.

Da de sto foran dronningen, tok hun til å spørre hvor de egentlig hadde korsfestet Jesus Kristus. De ville ikke svare, og dronningen ga ordre til at de skulle brennes. De ble livende redde, puffet Judas fram og sa: «Han her er sønn til en profet og rettferdig mann, kjenner loven nøye og kan svare på det I spør om.» Hun sendte de andre bort, men lot Judas bli igjen, og ordet: «Nå står du overfor livet og døden, — velg! Vis meg stedet som kalles Kalvarieberget, der Kristus ble festet til korset, så jeg kan finne dette korset igjen.» Til det svarte Judas: «Hvordan kan jeg kjenne stedet, det er jo gått to hundre år siden da — og jeg var enda ikke født.» — «Ved Kristus, den korsfestede,» sa Helena, «du skal dø sultedøden, sier du meg ikke sannheten!» Og uten å tape tid lot hun ham sette i en uttorret brønn og stå der matløs. På den syvende dagen spurte Judas om å få slippe ut, så skulle han likevel vise hvor Kristuskorset lå. Han fikk komme ut, og straks gikk han til stedet og falt i bønn der. Da tok hele området til å ryste, og de som var der kjente en herlig duft. Judas ble tatt av glede og utbrot: Sannelig, Kristus, du er verdens Frelser!

På dette stedet sto et avgudstempel som keiser Hadrian hadde bygd over guden Venus. Tanken bak dette var at dersom en kristen kom hit, skulle folk tro at han kom for å tilbe avguden. Slik gikk det at kristne rett sjelden kom til stedet, ja, det ble nærmest glemt av de troende. Men dronningen lot templet rive ned og marken pløye, og så kunne Judas gå i gang og grave. Etter å ha gravd 20 fot dypt, fant han tre kors, og disse brakte han til dronningen. En kunne ikke se forskjellen på Kristi og

rovernes kors, derfor ble alle tre reist midt i byen i påvente av et tegn fra Gud.

På den niende timen skulle en yngling gravlegges. — Da bød Judas bærerne sette båren ned. Han senket korsene til røverne — det skjønnte de etterpå — over den dødes legeme, men ingenting skjedde. Men da det tredje korset ble lagt over båren, reiste ynglingen seg med en gang. Da hørtes et rasende rop fra djevelen skurre gjennom luften: «O, Judas, hva er det du har gjort!» Min Judas gjorde det stikk motsatte. På min oppfordring forrødte han Kristus og du har funnet igjen korset hans. Ved min Judas har jeg vunnet mange sjeler, men ved deg taper jeg dem alle sammen igjen.» Ved ham hersket jeg over alt folket, men ved deg blir jeg nå jaget av landet. Men du skal få det igjen!

En annen konge skal stå opp mot deg og du skal pines til å fornekte dette korset!»

Dette sa djevelen med tanke på keiser Julian, apostaten, som skulle komme til å drepe Judas under de største pinsler og på den måten bli Kristi martyr.

Imidlertid, da Judas hørte djevelen skrike ut disse ting, ble han på ingen måte redd, men forbannet djevelen og sa: «Måtte Kristus kaste deg i dypet av den evig brennende ild.» Siden ble Judas døpt, og han fikk navnet Syriacus. Da biskopen av Jerusalem døde, fulgte han denne på bispestolen.

Men Helena slo seg ikke til ro: hun hadde enda ikke fått tak i Kristi nagler. Nå ba hun Cyriacus forsøke å finne dem. Han vandret til Kalvarieberget og ba til Gud. Straks skinte naglene fram av jorden som var de av gull. Cyriacus tok dem opp og ga dem til Helena, som knelende og med bøyde hode tok mot dem. Hun snyttet av en del av korset og brakte det til sønnen sin, mens hun lot den andre delen dekke med sølv og bli igjen i Jerusalem. Og naglene, som Kristi hellige legeme var blitt festet til korset med, tok hun også med til sønnen.

Den hellige biskop, Gregor av Tours, berettet følgende om de fire naglene fra Kristi korsfesting: Helena tok og satte to av dem i ridetøylene til sin sønn keiseren. Den tredje ble plasert ved bysten til Constantin, som var reist på et høyt sted i Roma. Den fjerde kastet hun i Adriaterhavet som inntil den tid var kjent for å oppsluke alle som la ferden over det. Sankt Amrosius sier derimot at Helena lot lage et bidsel av den ene nagelen og en krone av den andre sammen med annet kostbart metall.¹⁾

Men til ære og vyrdnad for det hellige kors kunngjorde den samme hellige dronning Helena at en fest for gjenfinningen av korset skulle feires årlig på denne dagen — det er den 3. mai i dag som den gang.

¹⁾ I alminnelighet tilskrives visjonen likevel Konstantin. — Se anm. 3.

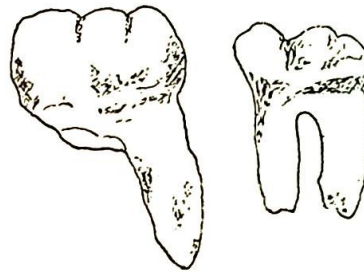
²⁾ Kampen sto ved Milvius-brua over Tiberen den 23. oktober året 312.

³⁾ Det sies at Konstantin ventet inntil det siste med å la seg døpe, fordi han helst ville ta imot dåpen i Jordan-floden. Den fant imidlertid sted i Ancira og det var den arianske biskop Eusebius som dømte ham. Legenden derimot sier at han ble døpt i dølgsmål på Monte Soratte i kapellet og vigslet til St. Oreste. Se Dante, Inferno, XXVII, 94.

⁴⁾ Corona Ferrea, jernkronen, som oppbevares i S. Giovanni di Monza.

De eldste mennesker i lyset av den nyeste forskning

Det var den hollandske professoren, dr. Eugène Dubois som i 1890-årene oppdaget Javamennesket (*Pithecanthropus*). Å kalle det en oppdagelse var vel kanskje ikke helt riktig; for Dubois var som besatt av idéen av «missing link», det manglende mellomledd mellom menneske og ape, var å søke i Hollandsk India. At «missing link» overhodet fantes, det var han under innflytelse av Darwins og Haeckels skrifter blitt urokkelig overbevist om. For å finne den ofret han en meget lovende karriere ved universitetet i Amsterdam og reiste som militærlege til Sumatra, en av øyene i Hollandsk India. Etter noen år fikk han det til at han, på offentlig foranstaltning, kunne begynne å grave på Øst-Java. I 1894 gjorde han det store funnet han hadde drømt om. —

Gjeksler fra underkjeven til *Gigantopithecus* (a) (bruket foran) og fra en gorilla (b), begge i naturlig størrelse.

I Trinil, ved Solo-elvens bredder, fant han en jeksel og øverste delen av en hodeskalle. Begge minnet sterkt om apene, til tross for at hjernevolumet måtte ha vært større enn hos menneske-apene, sjimpanse, gorilla og orang-utang. Et lårben som senere ble funnet litt lengere borte, i samme jordlaget, syntes derimot å være typisk menneskelig. Ut av disse tre funn ble ape-mennesket eller *Pithecanthropus* skrudd sammen, som både bokstavelig og figurlig støttet seg på nevnte lårbenet og som derfor fikk artsnavnet *erectus*, det opprettgående.

Det sensasjonelle funnet brakte Dubois bitter skuffelse istedenfor berømmelsen han med rette hadde ventet. I flere tidsskrifter ble det gjort sarkastiske angrep på hans Java-menneske for å få det over til fantasiens rike. Også den vitenskapelige verden holdt seg foreløpig nøytral, selv om den hadde beundring for hans foretaksomhet. Skepsisen han møtte, gjorde Dubois mistenksom. Han omringet tilholdsstedet for *pithecanthropus*' jordiske levninger med et visst hemmelighetskremmeri så praktisk talt ingen noensinne fikk se selve delene han hadde funnet.

Etter som årene gikk kom Dubois slik under inntrykk av sine motstanderes mening om *pithecanthropus* at, da de lærde endelig et par år før hans død (1940) begynte å anta at det virkelig hadde vært et menneske, da skiftet selv Dubois mening!

Mennesker, ikke apemennesker

I ca. 40 år sto *pithecanthropus* mistenkelig isolert blant de forskjellige funnene. Men i løpet av de siste 10 år

har paleontologen dr. G. H. R. von Koenigswald, paleontolog ved Grubedirektoratet i Hollandsk-India, gjort oppsiktsvekkende funn som ikke bare bekrefter at dette apemenneske virkelig har bestått, men også gir det mer vidtrekkende betydning. Det opprinnelige materialet fra Trinil er nå komplett med en del av en underkjeve (1936) og to skalledeler (1937 og 1938), funnet alt sammen i Sangiran, 12 kilometer fra Soerakarta, i jordlag som hører til Trinilformasjonen.

Alt tidligere var det i Kina, 50 kilometer fra Peking, funnet mange rester av utdødde apemennesker, den såkalte *Sinanthropus* (Kinamannen).

Her kunne en dessuten med sikkerhet konstatere at en hadde å gjøre med menneskelige vesener fordi det sammen med benrestene på stedet også ble funnet bearbejdede bruksgjenstander og redskap i både ben og sten.

Også det anatomiske studiet av disse benrestene, foretatt av dr. von Koenigswald og professor dr. F. Weidenreich, en tysk emigrantjøde som nå er ansatt på National History Museum i New York, førte til slutningen at både Javamannen og Kinamannen har vært menneskelige vesener som i sin legemsbygning viser en del apelignende trekk ved siden av langt flere menneskelige egenskaper.

Eiendommelig er at Kinamannens lårben som delvis er funnet i flere eksemplarer, virker typisk menneskelig. Av den grunn er man nå ikke mer så redd for å regne Trinillårbenet for å høre til Javamannens skjelett likevel (noe Dubois i sine siste leveår var gått fra.*) Trinillårbenet tar seg forresten så menneskelig ut at det nesten like godt kunne ha tilhørt *Homo sapiens*. Med hensyn til Triniljekselen har man derimot fastslått at den stammer fra en orang-utang.

Man antar for tiden omtrent enstemmig at Javamannen og Kinamannen er representanter for forskjellige raser av den samme primitive menneskeart.

Javamannen levde i midt-pleistocen, en ca. 300 000 år siden, men han er allikevel ikke enda på langt nær det eldste leddet i menneskenes historie. I 1939 fant von Koenigswald fremdeles i Sangiran i eldre pleistocenlag bakdelen av en hodeskalle og en overkjeve med tenner i som nok var beslektet med *Pithecanthropus erectus*, men især ved sin grovere benbygning skilte seg fra den. Man kalte denne siste representanten derfor *Pithecanthropus robustus* og han anses for å være forfaderen til *Pithecanthropus erectus* i rett oppstigende linje.

Kjemper

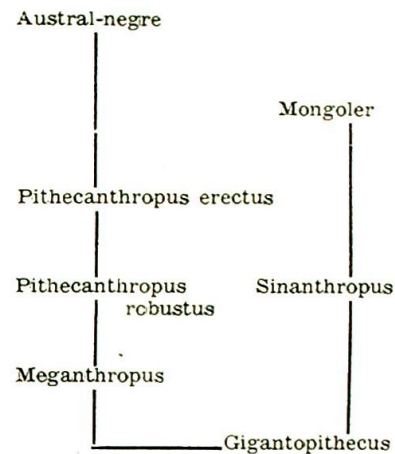
Denne *Pithecanthropus robustus* synes igjen å være en etterkommer til *Meganthropus paleojavanicus* (d. e. det gammeljavanske kjempemenneske) som von Koenigswald fremdeles på samme stedet har funnet en underkjeve av. Bare navnet tyder alt på at denne forfaderen må ha vært usedvanlig høy. Allikevel er dette enda ikke toppen av gigantisme. I China har det levd en kjempe *Gigantopithecus* (først feilaktig ansett for et apelignende vesen, derfra navnet: *giganto-pithecus*, d. e. kjempe-ape) som von Koenigswald hadde funnet noen jeksler av i kinesiske apoteker. Der holdes det nemlig alltid en masse tenner og jeksler på lager fordi man tilskriver disse såkalte dragetenner en underfull helbredende kraft.

Disse jeksler til *Gigantopithecus* er av menneskelig karakter, men er to ganger så stor som våre. Ut fra dette

*) Oversetterens anmerkning.

antas det at disse kjemper kunne bli opp til 3 eller 4 meter høye!

Når det gjelder menneskets stamtavle er man på de fleste hold fremdeles meget reservert. Vel lanserer Weidenreich muligheten om at mongolene skulle ha utviklet seg av Kinamannen og de australske negrer av Javamannen. Han fremsetter da nedenstående avstamningstabell som dog ikke alle antropologer godtar:

Selv om det inntil i dag ikke er mulig å sette opp en sammenhengende stamtavle som fører fra den eldst kjente forfader til det nålevende menneske, blir det allikevel stadig tydeligere at menneskeheten går tilbake på en egen avstammingsgren som alt i tertiærperioden gikk helt uavhengig og ved siden av apegrenen.

I sin stilling som «missing link» (d. e. det manglende mellomledd, «felles stamfaren») brakte *Pithecanthropus* i sin tid meget røre i sinnene. Nå har han mistet denne stillingen uten å ha fått en etterfølger. Interessen for ham er sunket betraktelig nå det viste seg at han «bare» var et menneske!

Den som på forhånd antar at mennesket stammer fra apene og at det derfor må ha vært en missing link, må altså finne seg i å vente enda litt på beviset for sin antagelse.

Den som ikke vil utelukke muligheten om at Skaperen da har dannet det første menneske, benyttet seg av et apelegeme, sitter selvfølgelig og venter i spenning om det noen gang vil bli funnet en uavbrutt fossil-rekke som påviser forbindelse mellom et utvilsomt menneskelig vesen og en ape.

Den som mener at mennesket ikke har noe med apene å gjøre, vil hilse de siste vitenskapelige landevinninger med glede og vente at det fortsetter slik.

Begge de to siste oppfatninger har sine tilhengere blant de katolske lærde, den siste de fleste. Kanskje vil framtiden vise hvem som har rett.

(Fra *De Linie*, overs. av J. D.)

Omslaget på dette nummer er tegnet av pastor P. Breukel. Det ble nylig utført til bruk for «St. Olav» ved særlige anledninger.

ST. JOSEF

Av Gustav de Paepe, S.M.

Likheten med Johannes Døperen.

Johannes Døperen sa om Jesus og sitt forhold til ham:

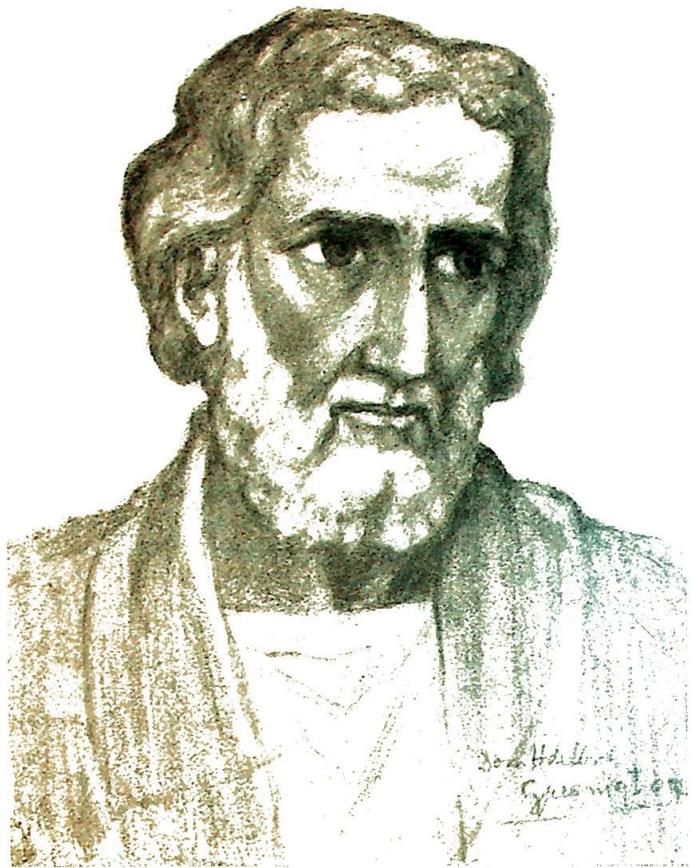
«Han må vokse, men jeg bli mindre.» Johannes' uselviske oppgave var å gjøre veien rede for Jesus i menneskehertene. Da han hadde fullført denne oppgaven, viker den høytfortjente mann fra den evangeliske arena.

En slik rolle i frelsesordningen spilte også Sankt Josef, Kristi pleiefar. Han uttalte ikke uttrykkelig samme ordene, men hele hans liv, hele hans innstilling overfor Jesus er preget av samme tankegang som hos Johannes, formulert i ovennevnte vakre og ydmyke bekjennelse. — Josef var stjernen som bleknet i glansen av Jesus. Så snart solen går opp på himmelen, tar stjernene til å miste glansen, og snart forsvinner de helt. Men derfor mister de ikke sitt individuelle lys og stråleevnen. Slik er også glansen fra Johannes og Josef simpelthen blitt slukt av den større herlighet til himlenes konge og hersker. På den annen side står Guds ord ved makt: «Den som ydmyker seg selv, skal opphøyes.» Og Gud selv tar på seg oppgaven å lønne den ydmyke og å reise ham opp. Hvem har Jesus talt vakrere ord om enn Johannes, forløperen hans? «Ingen mann, født av kvinne, er større enn ham» Slik har Han også opphøyet St. Josef.

I skyggen av Frelseren.

I vår tid finnes ingen helgen som, med unntak av Frelserens mor, blir så elsket og æret som Frelserens pleiefar. Likevel finner vi i urkristendommen neppe spor til en særegen Josefsvyrdnad. Det vil imidlertid ikke si at storheten til Jesu pleiefar og Marias mann ikke ble verdsett. Josefs personlighet sto bare overskygget av herligheten eller skjult bak hemmeligheten til Ham han så intimt var knyttet til. Det varte forøvrig flere århundrer før Kirken tok til å vise offentlig hyllest til hellige menn og kristne utenom apostlene og martyrene. Den første helgen utenom martyrene som fikk offentlig vyrdnad, var St. Martin av Tours, Vestens store undergjører, og Østens St. Nikolas, som ble gjenstand for en liknende vyrdnad i den gresktalende del av Kirken.

Ja, St. Josefsvyrdnaden slik som vi møter den i den katolske verden i dag, er av relativt sen datum. Men da den først begynte, vokste den fort, inntil den ble et av de framtrepende trekk i det katolske andaktsliv. Slik trer Kirkens vidunderlige vitalitet i dagen. Til å begynne med var Inkarnasjonens under og Herrens person alene gjenstand for de troendes andakt. Men det er jo klart at vi ikke kan tenke på Menneskevordelsen, enda mindre feire den i liturgien, uten at Maria og Josef og de andre bibelske personer blir trukket inn i bildet. Etter hvert ble forskjellige aspekter av Menneskevordelsen: fødselen, åpenbaringen til verden — representert ved de tre vismenn — det guddommelige blod, korset osv. gjenstand for særskilt vyrdnad. Slik ble også tilfellet med Frelserens Mor, apostlene og — flere århundrer senere — Sankt Josef, pleiefaren.

St. Josef.

Etter Dom Adelbert Gresnigt, OSB. Vatikanet 1945.
(Eie: I. H. K.)

Fram i lyset.

Først måtte Jesu, Verdensfrelserens personlighet og virke i hele den guddommelige og overveldende storhet bli grunnfestet i de troendes bevissthet. Fra Sønnen gikk oppmerksomheten til den kvinne som av Gud hadde fått det enestående oppdrag: å være hans Mor. Det er sikkert nok at heller ikke da ble Josef glemt. Men plassen hans ble i bakgrunnen. Først måtte Jesus «vokse», imens ville Josef «avta». Først måtte Jesus, «solen», skinne i sin fulle glans, Maria, likesom månen som låner sitt lys fra «solen», finne sin rette plass i troens univers — og rollen og innflytelsen grundig bli klarlagt. Så gjaldt det «stjernene», og Sankt Josefs stjerne tok til å lyse på kristendommens himmel med all styrke. «Den som fornædret seg selv, skal opphøyes,» hadde Jesus sagt. Det var nok ikke Frelserens mening å la sin kjære fosterfar forbli i skyggen, den trofaste, nidkjære og fintfølede sliter som i snekkerverkstedet sitt med hammer, sag og meisel i ærlig håndarbeid skaffet både Ham og Maria grunnlaget for den jordiske eksistens. Langsomt, men sikkert «vokste» Josef. Det gikk opp for kristenfolket at når det skyldte Maria takk for hennes «ja» til erkeengelen, skyldte det også den mannen takk som i allting hadde vært i fars sted for Jesus, og derfor — nest etter Maria — spilte den største rolle i Jesu frelsesplaner.

I århundrenes løp finner vi spredte, men vakre ord om Jesu pleiefar. En av de mest begeistrede forkjempere for andakten til St. Josef, var den store St. Teresa. —

Teresa, den gudbenådede kvinnen fra Avila, som blåste nytt liv i Karmeliter-ordenen, viet de fleste av de mannlige og kvinnelige klostre hun grunnia til Herrens pleiefar. Hun ville at over klosterinngangen skulle stilles et bilde eller en statue av Sankt Josef.

I Frankrike ble andakten til Sankt Josef sterkt tilskyn-det av den berømte kansler Gerson. Men dens mest vel-talende forsvarer var «Svanen fra Meaux», biskop Bos-suet. Sankt Josefsdagen, 19. mars 1659, mottok Bossuet, som da bare var 35 år gammel, innbydelse fra Sankt Vin-cens til å holde sin første preken for det kongelige hoff i Feuillantinenes kirke. Prekenen var et av Bossuets me-sterverker og gjorde et veldig inntrykk. Kong Ludvig XIV ble personlig interessert i å støtte pave Urban VIII's de-kret som erklærte Sankt Josefsfesten for obligatorisk fest-dag, og han gikk inn for å få dekretet gjennomført i Frankrike. En panegyrikk Bossuet holdt over St. Josef, gjorde et slikt inntrykk på dronning Maria-Theresia av Østerrike, at hun to år senere, da hun gikk til Karmeliter-kirken på St. Josefsdagen, ba ham holde samme preken om igjen. Der er en annen preken også av Bossuet over samme tema. Begge hører til de beste ting som noen-sinne er blitt talt eller skrevet om den Katolske kirkes vernehelgen.

Den katolske Kirkes vernehelgen.

Denne titel er ikke bare en ærestitel. Den er den lo-giske følge av Josefs kall som Jesu pleiefar og beskytter for Maria, alle kristnes åndelige mor og dronning. St. Teresa av Avila skriver så vakkert om dette i sin be-rømte selvbiografi:

«Jeg kan ikke huske noensinne å ha vendt meg til St. Josef uten å ha følt hans hjelp... Til andre helgener synes Vår Herre å ha gitt makt til å hjelpe i særskilt nød, men til denne ærerike helgen — jeg vet det av erfaring — har Han gitt makt til å hjelpe i alle forhold. Og Vår Herre vil at vi skal forstå at fordi han selv var Josef underdanig den gangen h a n i fars sted kunne byde over Jesus, vil Han nå til gjengjeld oppfylle alle hans bønner og ønsker. Gid jeg kunne overtale alle til å ære denne fortjenstrike helgen! Måtte enhver som ikke kan finne noen læremester i bønningen, velge St. Josef som vei-leder. Da vil han ikke vandre utenfor veien.» (Selv-biografi, VI.)

Magno salutis gaudeo

Vesperhymne til palmesundag frå Breviarium Nidrosiense.

(Italiensk kjelda frå 9. hundradåret.)

No frygde dykk, kvar manna-ætt,
for frelsens fagnad hev me set,
vår Jesus, heimsens frelsarmann
hev løyst den sjuke verd or bann.

Seks dager fyre påskefest
Betania tek mot sin gjest,
som vekte Lazarus or grav
tri dagar etter inn han svav.

Med nardus-salve dyr og fin
Maria salvar Herren sin,
hans signa foter salvar ho
og væter deim med tåre-flo.

Til Sions dotter still og blid
på asenfolen inn han rid;
Jerusalem, den fræge stad,
sin høge konung møter glad.

Kor er Guds kjærleik understor
og all hans miskunn mot vår jord,
på asenrygg hev han seg sett
som skapar er av manna-ætt.

Av unge, mjuke palmetre
bryt folket grøne greiner ned,
dei breider deim med frygd i sinn
for ævedrotten som rid inn.

Trieinging, du den eine Gud
i ære, makt og æveskrud,
Gud Fader, Son og Anden kjær
no og i æva lova ver!

(Umsetjingi ved Ragnhild Foss.)

Ingen pavelig dispensasjon i forbindelse med ekskong Michaels giftermål

Vatikanet 8. mars.

Sekretæren for den orientalske kongregasjon, kardinal Tisserant, bekrefter offisielt at pave Pius XII har av-slått å tilstå noen dispensasjon i forbindelse med det forestående ekteskap mellom ekskong Michael av Romania og prinsesse Anne Bourbon-Parma. Paven ville bare gi sitt samtykke dersom Michael, som hører til den ortho-dokse kirke, forplikter seg til å oppdra de barn ekte-skapet måtte skjenke ham i den romersk katolske tro, prinsessens religion. Etter rumensk forfatning må imid-lertid kongen og hans mannlige etterkommere tilhøre den gresk-orthodokse kirke.

Kongens sekretær som da meldingen ble gitt befant seg ombord på «Queen Elisabeth» sammen med kongen på vei til U.S.A. «kjente intet il det». Da journalistene insisterte, svarte han imidlertid: «Hvis Vatikanet mel-der det, må det vel være sant.»

Det franske katolske blad «La Croix» brakte forleden et bilde av de forlovedes fyrstelige mødre tatt like etter audiensen hos den Hellige Far. Som kjent skal det være de to mødre som har forelagt Paven de konfe-sjonelle vanskene som utvilsomt foreligger.

SCANDALUM ANKER-GOLIANUM:

Det er beklagelig at vi skal blande skingrende ulyder inn i påskefestens jubelklang. Men herr Anker-Goli gir seg ikke, og så får han tåle at sannhetens høyfest kimes inn fra klokkestrenger han selv har tvunnet. Men der sitter malm med mele der han trodde stumheten rådde. La oss gjengi røster fra statskirkelige kretser som utvetydig lar sine meninger ljome til prydt og fryd for sunn kristen reaksjon.

Vi gjengir først et innlegg i bergensbladet «Morgenavisen» skrevet av redaksjonssekretæren Olav Redin:

LITTERÆR SKANDALE

En litterær skandale.

I en anmeldelse av en bok av S. Anker Goli som heter «Jeg hører livet til», opplyste Sverre Riisøen at dette ikke er noen ny bok, men bare et nytt opplag av en eldre bok som het «Klosteret kaller». Den nye utgaven er blitt en del forandret og rettet.

Sambåndets forlag som har utgitt boken, har til dette opplyst at det skyldes en feiltagelse at det ikke er blitt oppmerksom på at det her dreier seg om en revidert utgave.

En skulle tro at forlaget skyndsomt ville trekke boken tilbake når en slik opplysning som herr Riisøens blir offentliggjort, men i stedet opplever vi at boken blir sendt ut i nytt opplag.

Det å sende denne boken ut i det hele tatt kan ikke sees som noe annet enn et forsøk på å føre folk bak lyset. Det ville ta seg nydelig ut om forfattere og forlag med visse mellomrom forandret titlene på bøkene sine og sendte dem ut som nye bøker. Vi må i det lengste tro at forlag og forfatter i dette tilfelle ikke har forstått rekkevidden av sin handling i første omgang, men når de så blir gjort oppmerksom på sammenhengen går det i all anstendighets navn ikke an å sende ut boken i nytt opplag.

Det hjelper ikke det minste at det i det nye opplaget på baksiden av smussomslaget står at boken har vært utgitt tidligere under en annen tittel.

Det ser for meg ut som den groveste spekulasjon i sensasjon, og hadde det hendt med et stort forlag og en kjent forfatter, ville det utvilsomt blitt betegnet som en litterær skandale av første rang.

En annen ting er at det vel neppe er noe som i den grad bryter ned respekten for og svekker troen på kristendommen som slike nedrakninger av andre trossamfunn som S. Anker Golis bok åpenbart er et utpreget eksempel på.

Oskar Redin.

Tamt og sprukket svarer herr Anker-Goli i «Morgenavisen» 4 mars 1948:

En litterær skandale.

Angrep i aviser og anonyme «fy-brever» har jeg prinsipielt aldri svart på. Det kan ikke nytte allikevel. Den som i det skrevne ord vil sette søkelyset på bestemte misbruk innenfor det religiøse eller politiske virkefelt, må være forberedt på anklagende røster. Mitt innlegg blir derfor kun av opplysende art.

Ingen beklager mer enn jeg at mitt skrevne forord til boken «Jeg hører livet til», ved trykkingen ikke kom med. Som regel leser jeg alltid selv korrektur, men denne gang ville tilfellet at straks etter at jeg hadde innlevert mitt manuskript, reiste jeg til Amerika og kom ikke tilbake til Norge før ved juletider. Da var boken både trykt og solgt i 1. opplag.

Men syns til min første bok «Klosteret kaller», er det det å bemerke at den fra først av ikke var ment som noen bok, men kun skrevet, og i meget fortettet form, som en føljetong i «Sambåndet». At den senere kom i boks form skyldtes de mange av leserne som bad om å få den innbundet.

Da boken i flere år hadde vært utsolgt fra forlaget, og etterspørselen fremdeles var stor, besluttet forlaget å komme med en ny utgave. Som forfatter mente jeg at den måtte omarbeides og utvides en del, så den mer kunne svare til det krav en stiller til en bok.

Det er det som er gjort.

S. Anker-Goli.

Endelig rykker stiftskapellan Sverre Riisøen inn, og om det ikke er hyggelig å kaste den første stein, sier han, gjør han det i trygg bevissthet om at den rammer med sannhetens kraft («Morgenavisen» 6. mars 1948):

Apropos «En litterær skandale».

I sitt svar på Oskar Redins artikkel: En litterær skandale, skriver S. Anker-Goli bl. a.: «Den som i det skrevne ord vil sette søkelyset på bestemte misbruk innenfor det religiøse eller politiske virkefelt må være forberedt på anklagende røster.» Selvfølgelig. Ingen vil hindre Anker-Goli i å rope vakt i gevær når han mener at en slik situasjon foreligger.

Jeg blir dessverre nødt til å minne herr Anker-Goli om en annen selvfølgelighet som han helt overser: Når et angrep på en institusjon eller rørsle viser seg å være kjørt over i sin karrikatur, og avslører en så grotesk ensidighet at virkningen blir stikk motsatt hensikten, så skulle man jo tro at en ansvarsbevisst forfatter, som i dette høve skriver i kristendommens navn, ville være den første til å beklage sin handlemåte. Det har Anker-Goli ikke gjort. Og derfor er det ingen unnskyldning for at forlaget Sambåndet nå sender ut annet opplag av romanen: «Jeg hører livet til». Det er og blir en droy beskyldning. Verre er det at den er sann.

Litterært sett er boken et forferdelig produkt. Det kan der ikke være den ringeste tvil om, selv om man tøyer velviljen temmelig langt, fordi en kunstnerisk vurdering alltid vil bygge på skjønn. Til dette kommer at alt det som Anker-Goli forteller om livet innenfor klostermurene utelukkende er fri, tøylesløs fantasi. Dette kan punkt for punkt bevises. I en meget saklig og inngående kronikk i «Morgenbladet» (lørdag 7. februar) har dominikanerpater Thorn påvist dette, og på en måte som selv den mest fantasifulle lutheraner må bøye seg for, om han i det hele tatt aner hva sannhet er, og har moralsk vilje til å bøye seg for den.

Allikevel reklamerer forlaget med et nytt opplag av den «aktuelle og omdiskuterte bok». En slik fremgangsmåte er ikke bare et flagrant brudd på kristen moral. Det er en hån mot all anstendighet. Slik handler altså et forlag som i kristendommens navn vil høyne moralen ved sine bøker og motarbeide den såkalte «smusslitteratur». Det er en krenkelse av elementære kristne og kunstneriske prinsipper så grov og kynisk at et oppgjør er absolutt nødvendig. Det er ikke hyggelig å kaste den første stein. Jeg gjør det i trygg bevissthet om at den rammer med sannhetens kraft.

Sverre Riisøen.

Krigen vunnet, håpet de å vinne freden...

En kosmolitisk gruppe av U.S.A.-Army til takksigelsesmesse i Sta. Susanna-kirken i Rom, aug. 1945. Eks-kong Umberto av Italia — den gang regent — overvar seiers-gudstjenesten til de allierte, og tre prelater preket — en amerikaner, en engelsk mann og en fransk mann.

Klokkene vender hjem

Det kjente benediktinerabbedi Beuron i Syd-Tyskland har nylig fått oppleve en stor gledelig begivenhet. Klosterets fem vakre klokker er vendt tilbake etter at onde hender for seks år siden fjernet dem fra den hellige plass for å bortføres og ende i smeltedigelen for rustningsindustrien.

Etter den bitre avskjed med klokkene som er døpt «Mater Dolorosa», «St. Benedikt», «St. Martin», «St. Michael» og «St. Paulus» var det vel ingen som hadde våget å tro at de skulle vende tilbake. Forsynet ville det annerledes. Nå er de kommet tilbake hele og uskadd, slik som de var da de forlot klosteret. Hvem kan riktig fatte munkenes glede? Også gleden kan trykke et menneskehjerte like så vel som smerten. Mange tårer randt nedover kindene til de gamle gråhårede mennene da de sto overfor sine klokker som de hadde trodd var «døde». Det gikk ikke dem annerledes enn en mor som helt uventet står ansikt til ansikt med sin sønn som hun mente var død.

Vi lar et øyenvitne, den 76 årige Pater Maurus Ladenburger berette: «Den 20. januar brakte aftentoget til Beuron oss våre fem klokker som lenge var underveis og var ventet på med lengsel. Gledestrålende samlet folk seg om vognen. Alle ville se de lenge savnede klokker og hilse dem hjertelig velkommen tilbake. Alle, både store og små, hjalp til med å skyve vognen inn på det riktige sporet for at de lettvent kunne bli losset ut neste morgen. Tidlig om morgenen den 21. januar på festen til den hellige jomfru Agnes, gikk de gode brødre til stasjonen

og hadde med seg kraner og tauverk og satte i gang det tunge arbeid å få klokkene opp på vognene som skulle føre dem til klosteret. I tre timer arbeidet de ivrig og godt så alt grep inn i hverandre som hjulene på et ur. Alt klappet til minste detalj.

Vi patres gikk klokken ni til høymessen som vi sang i løftet stemning. Klokken 10.15 kom meddelelsen fra stasjonen: «Klokkene er lastet opp og venter på hjemturen». Nå ble vognene festlig smykket og klokkene pyntet med guirlandere. Klokken 10.30 tok brødrene med seg åtte hester til stasjonen. Også hestene strålet og glinset som om de visste hvilket ærefullt oppdrag de hadde å utføre!

På den første vognen var den store klokken, «Mater Dolorosa» (2250 kg) med den lille «St. Michael». Foran vognen var spent to svarte og to brune hester. Så kom på den annen vogn «St. Benedikt»-klokken alene med to sterke hester, og deretter den tredje vognen med «St. Martin» og «St. Paulus» — også med to hester.

Kl. 10.45 kimte fra klokketårnet den lille St. Josefs-klokken som var den eneste som var blitt igjen. Det var som om man følte den juble: «Nå kommer alle mine søstre hjem.»

Hele konventet samlet seg i klostergangen til prosesjon og beveget seg ut til plassen foran porten. Vi stilte oss opp i firkant med Fader Abbed i midten iført pluviale, mitra og stav omgitt av sine assistenter. Da den første vognen med «Mater Dolorosa», trukket av fire hester, kom opp bakken, intonerte brødrenes musikkapell som

hadde tatt oppstilling bak oss. Det var som om også hestene merket øyeblikkets storhet. De trakk vognene gjennom en stor menneskemengde. I Maria Trost — retrett-hus — var det akkurat i disse dager samlet 70 unge menn og likeså mange piker i Sonnenhaus. Alle ville de være vitner til dagens begivenhet. Dertil hele menigheten, soldatene (en del av klosteret er fremdeles lasarett for hårdt sårede tyske soldater), legene og lasarettets pleiepersonale. Alle disse sto oppstilt omkring plassen. For Fader Abbed var det reist en liten trone.

Da vognene med klokkene hadde tatt oppstilling — det var et prektig skue — forrettet Fader Abbed noen bønner fra klokkeinnvielse-ritualet. En egentlig innvielse fant ikke sted, da klokkene jo ikke var gått tapt, men bare en velsignelse ble gitt. Deretter ble hver klokke stenket med vie-vann og æret med røkelse mens koret sang «Laudate». Så fulgte igjen bønner, og deretter sang diakonen evangeliet fra klokkeinnvielsesritusen. Under ledsagelse av musikkapellet sang man unisont salmen «*Love den Herre*».

Som et høydepunkt må talen til Fader Abbed betegnes, da han med beveget hjerte fortalte klokkenes historie de siste seks år og lot det guddommelige forsyn lyse strålende opp mot en bakgrunn av menneskelig ondskap. Så ønsket han de enkelte klokker velkommen tilbake og bød dem igjen å innta sin gamle plass for å oppfylle sin høye oppgave.

«*Mater Dolorosa*» skal igjen rope ut i verden: «Kom alle dere, som er i trengsel, til mitt moderhjerte; jeg vil trøste dere.»

«*St. Benedikt*» skal mane oss munker til at vi ikke foretrekker noe framfor Guds tjeneste.

«*St. Martin*» skal forkynne alle den virksomme neste-kjærighet, og

«*St. Michael*» skal rope høyt ut: «Hem er som Gud.»

«*St. Paulus*» skal synges den høye sang om kjærligheten.

Så meddelte Fader Abbed oss at vi ved siden av det guddommelige forsyn hadde en protestantisk geistlig å takke for at klokkene ikke ble smeltet om. Vi vil aldri glemme denne edle venn.

Til slutt stemte musikken i med «*Store Gud vi lover deg*», som vel aldri før var blitt sunget med en slik begeistring. Med Fader Abbets pontifikalvelsignelse sluttet høytideligheten. Men musikken spilte ennå sangen: «*All himlen priser den Eviges ære*» (Beethoven). Overalt hersket en glad stemning, og det rant mange tårer, — gledes-tårer.

Nå venter de fem klokker ved siden av tårnet på de sterke armer som skal heve dem opp til sin høye trone hvorfra de skal synges ut salmeordene: «*Pris Herren, for han er god, og hans miskunn varer evig.*»

Placidus.

„ST. OLAV“

ønsker alle sine lesere og medarbeidere

GLEDELIG PÅSKE!

DEN HELLIGE STOL TAR SKARPE FORHOLDS- REGLER MOT DEN POLITISERENDE GUDLØSHET

*Kommunistene føler seg med rette
rammet av bannlysningen.*

Som norske aviser allerede har meldt, er der fra den Hellige Stol sendt ut et dekret rettet til alle troende katolikker som lefler med gudløs partipolitikk eller gir sin stemme til fordel for et slikt parti. Vi gjengir her ordlyden til dekretet:

«I betraktning av de farer religionen og det offentlige vel er utsatt for og at disse er så alvorlige at de maner til enhetlig samarbeid mellom alle rettenkende mennesker, pålegger Konsistorial-kongregasjonen alle som har stemmerett uansett stilling, kjønn og alder og uten unntagelse er samvittighetsbundet til å stemme, å gjøre bruk av denne rett.

Katolikker må bare stemme på kandidater eller kandidatlistene som de er sikre på vil respektere og forsvare de guddommelige lover, de religiøse rettigheter og Kirkens rettigheter i det private og så vel som i offentlige liv.»

Dette dekret, som kom 46 dager før valgene i Italia, har utløst raseri hos kommunistene, særlig dem som våger å kalle seg «*katolske kommunister*».

Erkebiskopen av Palermo på Sicilia, kardinal Ruffini, og erkebiskopen av Turin, kardinal Fossati, har begge sendt ut hyrdebrev som ligger nær opp til kardinal Schusters kraftige hyrdebrev av 23. febr. rettet til Milanos erkebispedømme. Her het det bl. a. «*Kommunister og medlemmer av bevegelser som går mot den katolske religion, nektes absolusjonen, dersom de formelt slutter seg til de vildfarelser som de respektive politiske doktriner inneholder.*»

Selv om dekretet fra Konsistorial-kongregasjonen ikke uttrykkelig nevner noe partinavn, vil enhver forstå at det i første rekke rammer kommunistene. Det er likevel av størst viktighet å merke seg den generelle advarsel: *Det er gudløsheten den Hellige Stol rykker ut til forsvar mot.* At det må skje på den politiske arena, er i dette tilfelle kommunistenes skyld som har avsatt Gud i sin verdensanskuelse. Den som derfor tror å kunne skille teori fra praksis, «*den marxistiske verdensanskuelse*» fra «*den historiske marxisme*», er på skjebnesvangert villspor.

TAKK!

St. Halvards menighets basar er slutt, og resultatet er over forventning. Vi retter en hjertelig takk til alle de mange bidragsytere og til alle som på en eller annen måte har medvirket til det gode resultat.

P. Novatus Hutjen,
sokneprest.

Aage Fabian,
lagsformann.

Her hjemme - -

KATOLSK STUDENTLAGS møte 8. mars var viet tegneren Ørnulf Ranheimsæters foredrag om «Religiøse og sekulære strømninger i nordisk åndsliv». Dette emnet var valgt som et ledd i forberedelsen til sommerens internordiske akademiskongress, som sannsynligvis får som hovedtema «Moderne katolsk tanke i forhold til nordisk åndsmiljø».

I sitt foredrag tegnet herr Ranheimsæter det nordiske åndsliv i sterke farger. Han slo fast at i Skandinavia er kristendommen som dogmatisk system ikke lenger noe grunnlag for vurdering av livet eller noen kilde til inspirasjon for litteratur og kunst. De som representerer «intelligensen», står imot kristendommen, eller rettere sagt imot den forvrengte kristendom som de har lært å kjenne, og som de forakter som et ubeviselig system. De overvelder den lille mann med «Vitenskapens» argumenter. Men argumentene er ikke mer vitenskapelige enn at man omhyggelig unngår å tale om premisser; som grunnlag for vurdering tas svevende begreper som nasjonalisme og demokrati, mens metafysikken avskys ifølge en tradisjonell innstilling.

Den kristne del av åndslivet har til dels beholdt arven fra Luther, som lærte at hele menneskets natur var blit ond. Følgen av dette blir lært å kjenne forkynnelsen ikke kan bruke argumenter, for disse forutsetter en god vilje hos ilhorerne. Resultatet er blitt en ensidig vekkelses- og omvendelsesforkynnelse, og man har fått en subjektiv opplevelseskristendom. — Ekte litteratur og kunst må i en viss forstand ha sitt mål i seg selv, og forkroples hvis opphavsmannen stadig skal ha et misjonsbud for øyet. Den kristelige roman er blitt en kamuflert vekkelsspreken. En kristen epokes liv kan vurderes ut fra den kunst den frambringer, mente foredragsholderen. Vi må derfor se den beklagelige åndelige situasjon som den er og gjøre vårt for å bedre forholdene.

Ranheimsæter forsto å fengsle tilhørerne, og høstet varmt bifall.

E. W.

REFERAT FRA MØTE I ST. TORFINN'S UNGDOMSLAG, SØNDAG 7. MARS 1948.

St. Torfinn's Ungdomslag har allerede etter kun to møter begynt å finne sin egenartede og kameratslige tone. På vårt 2. møte 7. mars var det et meget godt fram møte. Den rette og hengivne katolske ånd begynner å få tak i våre trofaste medlemmer, og lover godt for framtiden.

Møtet ble på en enkel måte åpnet av vår drøftige og allestedsværende formann, Michael Tilley. Det skyldes ikke minst hans godt oppsatte program at medlemmene møtte fulltallig fram. I vakre ord ønsket han alle velkommen, særlig da aftenens foredragsholder, lærer Skaare. Som hovedpost på programmet var hans foredrag om Arne Garborg. De fleste av oss tenkte vel nærmest at vi ville få en levnetsbeskrivelse og en opprømsing av Garborgs produkter. Men nei, lærer Skaare ga oss en side av Garborg som det ikke er vanlig å finne belyst i gymnasiets litteraturhistorie. Han ga oss et meget godt bilde, og til slutt en konklusjon av Garborgs forhold til religionen. Skaare's foredrag var et ideal av hva formen og lengden angår. På knapp en time belyste han Garborgs sjelelige og religiøslitterære utvikling, med enkelte streif innpå hans «verdslige verker». Tross den korte tiden, så ga dette ypperlige foredraget alle tidstede værende ny lærdom og nye kunnskaper om vår store åndshøvding og fremragende filolog. Lærer Skaare høstet et kraftig og oppriktig bifall for sitt formfullendte og innholdsrike foredrag, av alle de interesserte tilhørere.

Etter denne kunnskapsfornyende timen viste «filmdirektør» pastor Parthe oss en fargefilm. Motivene var hentet fra Hedemarksbygdene i friske harmoniske høstfarger. En nydelig film.

Så kom aftenens store overraskelse bekjentgjort av formannen: *Jorulf Storbekken* hadde skrevet og komponert en sang, spesielt tilegnet St. Torfinn's Ungdomslag. Sangen ble framført og ble en stor suksess. Aldri før har en sang blitt sunget og lært i en slik fart, som nettopp denne. Alle ble begeistret og glad i dette musikkstykket, som de nå betraktet som sitt eget. Møtet sluttet med aftenhymnen. Samtlige vil sikkert minnes spesielt dette møtet, som bød på en slik overraskelse og ellers hadde et rikholdig program.

Ref.

GLEDE DER:

HAN ER OPPSTANDEN

Møtestedet i Oslo

torsdag 8 april kl. 20 er foreningslokalet Akersv. 5, hvor

«UNGDOMMEN TAR ORDET»

Er De forhindret fra å komme p. g. a. mindreårige barn, så gi beskjed over tlf. 42 37 43 alle hverdager fra kl. 10—16, og vi skaffer Dem barnevakt.

Møt fram!

Gratis entré!

Arrangør: O.K.U.

Program

Norges Katolske Kvinneforbunds 7. landsmøte

i Oslo tirsdag 30. mars 1948.

Mandag 29. mars (2. påskedag) kl. 8.15 messe i St. Dominikus kirke, Neuberggt. 15, med felleskommunion og tale av pater Lutz. Kl. 17.30 møter livsvarige og enkeltmedlemmer i klubblokalet, Akersv. 5.

Samme dag og samme sted **Rådsmøte** kl. 18 (6).

Styret og leddenes formenn danner rådet. (Tesservering.)

Tirsdag 30. mars.

Kl. 8 messe i St. Olavs kirke.

Om aftenen **Generalforsamling** kl. 17 (5) i festsalen i Akersv. 5 I.

Dagsorden: 1. Valg av dirigent. 2. Navneoppprop. 3. Beretning. 4. Lov for utdannelsefondet. 5. Arbeidsprogrammet. 6. Valg. 7. Eventuelt.

Etter generalforsamlingen (ca. kl. 20) souper i Lærerinnelagets Hus, Peder Clausensgt. 4.

Formennene og de utenbys delegerte er forbundets gjester ved souperen. Andre deltagere må melde seg senest mandag 22. ds.

Styret.

BOKEN

«Stille uke» anbefales fra St. Olavs Forlag. Heftet kr. 1.60, innb. kr. 3.

St. Halvardslaget, Oslo

Generalforsamling avholdes palmesøndag etter andakten, som begynner kl. 19.

Årsberetning, regnskap, valg.

Behandling av lovforandring. Bevertning. Godt frammøte ønskes.

Styret.

Studentlaget, Oslo

Åpent hus fredag 19/3 kl. 8 hos Sigrid Steen, Sofus Liesgt. 6 B. Felleskommunion søndag 21/3 kl. 8 i St. Halvards kirke.

STEMMEBRUK — OPPLESNING

Behandling av talefeil

ADELEIDE JØRGENSEN

Tlf. 462373 - Jac. Aallsgt. 16 III - Oslo

T. S. JACOBSEN

Begravelsesbyrå

Ullevålsv. 1, Oslo.

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46

Privat 55 85 50 - 69 43 72

A. LIEUNGH A/S

Papirforretning

Bogstadveien 56 - Oslo

(inng. Neuberggt.)

NORENBERG & CO. A/S

Margarinfabrikk

Oslo

Leverandør av den bekjente

«NOCO» margarin

Eivind Brosstad

Såpefabrikk

Telefon 42 67 04

Vognmannsgt. 8 - Oslo

HJEMMELAGET ITALIENSK MAKARONI

G. Battistoni

Utsalg:

Bjordam kaffeforretning

Bygdø Allé 3 - Tlf. 44 80 81 - Oslo

HANS KARLSEN MALERFORRETNING

Utfører all slags
malerarbeid.

Tordenskjoldsgt. 6 B.

Tlf. 41 07 76 — Oslo

Johan Olsen & Sønner

Murmester og entreprenørforretning

Kongensgt. 17, Oslo.

Etabl. 1896.

Telf. 42 50 85 - 42 52 23

Trykksaker — Protokoller
Kontorrekvisita

WITTUSEN & JENSEN A/S

Tlf. 42 18 80 (centralbord) - Oslo

J. L. NERLIEN A-S
NEDRE SLOTTSGT. 13 - OSLO

ALT I FOTO

NEBB

er stedet for
alt elektrisk

Ø. Slottsgt. 8, Oslo Telefon 42 19 54

Spesialforretning i

HOSPITALUTSTYR

Tekstilvarer og sengeutstyr for sykehus

SØSTERUTSTYR

Kjoler — forklær etc. De gamle gode kvaliteter begynner nu å komme igjen.

SVERRE W. MONSEN
BERGEN